

CONSIDERAȚII TEORETICE ȘI PRACTICE REFERITOARE LA PLÂNGEREA ÎMPOTRIVA SOLUȚIEI PROCURORULUI

Asist. univ. dr. av. **Ioana PĂCURARIU**

Abstract

The article presents opinions expressed in doctrine, judicial practice, as well as personal opinions regarding some of the issues raised by the complaint against the prosecutor's solution.

I have placed particular emphasis on the procedural quality that a person must possess in order to file a complaint against the prosecutor's decision.

The classification solution based on the reason that the referral does not meet the formal and substantive conditions should not be ordered by the prosecutor, but the referral should be sent, administratively, to the petitioner in order to complete it. Otherwise, the preliminary chamber judge will admit the complaint against the prosecutor's solution and will order the criminal investigation body to do so.

The paper also analyzes the 20-day deadline for filing a complaint against the prosecutor's solution and also exposes the possibility of filing an appeal only against the criminal conclusion of the preliminary chamber judge by which he admits the complaint, abolishes the challenged solution and orders the start of the trial regarding the facts and the persons for whom, during the criminal investigation, the criminal action was initiated.

Keywords: *the procedural quality of the holder of the complaint against the prosecutor's solution, the classification solution, preliminary chamber judge, forfeiture, inadmissibility*

I. Aspecte teoretice și practice

I.1. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală. Dreptul de a face plângere

Orice persoană poate face plângere împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime. Expresia/formula „orice persoană” se referă, în primul rând, la părți, subiecți procesuali principali (persoana vătămată și suspect) și orice alte persoane, chiar străine de cauză cu condiția ca măsura sau actele respective să fi adus o vătămare a intereselor legitime ale acestora.

Dreptul de a face plângerea aparține oricărei persoane, nu doar subiecților procesuali.

Nu orice interes poate fi justificat, ci doar cel legitim, iar o persoană justifică un interes legitim atunci când legea instituie în favoarea acesteia un drept subiectiv propriu sau când legea îi recunoaște în mod expres îndreptățirea de a îndeplini o anumite prerogativă pentru apărarea unui drept subiectiv al altuia¹.

Obiectul plângerii îl constituie măsura sau actul intervenite în cursul efectuării urmăririi penale.

Codul de procedură penală expune mai multe ipoteze, respectiv:

1. plângerea formulată către procuror împotriva actelor efectuate de organele de cercetare penală;
2. plângerea formulată către procurorul ierarhic superior împotriva actelor efectuate de procuror sau în baza dispozițiilor acestuia;
3. plângerea formulată către judecătorul de cameră preliminară împotriva ordonanței procurorului de clasare ori împotriva dispoziției de clasare cuprinse în rechizitoriu.

I.2. Plângerea adresată procurorului împotriva actelor efectuate de organele de cercetare penală

Plângerea se adresează procurorului care supraveghează activitatea organului de cercetare penală și se depune fie direct la acesta, fie la organul de cercetare penală.

Introducerea plângerii nu suspendă aducerea la îndeplinire a măsurii sau a actului care formează obiectul plângerii.

Când plângerea a fost depusă la organul de cercetare penală, acesta este obligat ca în termen de 48 de ore de la primirea ei să o înainteze procurorului împreună cu explicațiile sale, atunci când acestea sunt necesare.

Procurorul este obligat să rezolve plângerea în termen de cel mult 20 de zile de la primire și să comunice de îndată persoanei care a făcut plângerea un exemplar al ordonanței. Termenul de 20 de zile este de recomandare și se calculează de la data înregistrării plângerii la parchet și nu de la data formulării.

Plângerea nu are caracter suspensiv.

Procurorul rezolvă plângerea prin ordonanță, care poate fi de admitere (caz în care actul sau măsura este desființată sau modificată) sau de respingere (actul sau măsura este menținută)².

---

¹ N. Volonciu, A.S. Uzlaşu (coord.), V. Văduva, *Noul Cod de procedură penală, Ghid de aplicare pentru practicieni*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 39.

² A. Zarfău, *Procedură penală. Partea generală. Partea specială*, ediția 2, Ed. C.H. Beck, București, 2015, p. 368.

I.3. Plângerea împotriva măsurilor și actelor procurorului

Având în vedere plângerea contra măsurilor și actelor procurorului, Codul de procedură penală, distinge între două categorii de plângeri, respectiv: plângerea împotriva măsurilor și actelor ordinare ale procurorului ori efectuate de către organul de cercetare penală pe baza dispozițiilor date de procuror și plângerea împotriva soluției de clasare.

I.3.1. Plângerea împotriva măsurilor luate și a actelor ordinare efectuate de procuror ori efectuate de către organul de cercetare penală pe baza dispozițiilor date de acesta

Rezolvarea unei asemenea plângeri este de competența conducătorului parchetului din care face parte procurorul care a efectuat actul respectiv sau, după caz, a procurorului ierarhic superior.

Prin procuror ierarhic superior înțelegem, după caz: prim-procurorul parchetului de pe lângă judecătoria, prim-procurorul parchetului de pe lângă tribunal, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

În cazul când măsurile și actele sunt ale prim-procurorului, ale procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel, ale procurorului șef de secție al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori au fost luate sau efectuate pe baza dispozițiilor date de către aceștia, plângerea se rezolvă de procurorul ierarhic superior.

Aceste reguli se aplică în mod corespunzător atunci când ierarhia funcțiilor într-o structură a parchetului este stabilită prin lege specială.

Referitor la natura actelor împotriva cărora se formulează această plângere, se poate afirma că sunt ordinare toate actele, exceptându-le pe cele prin care se adoptă soluția de clasare. Exemple în acest sens, ar fi ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale, ca act realizat chiar de către procuror, precum și cele efectuate de organul de urmărire penală în baza dispozițiilor date de procurorul care îi supraveghează activitatea, spre exemplu, ordonanța de schimbare a încadrării juridice emisă de organul de poliție în temeiul dispoziției obligatorii ce i-a fost dată de procuror³.

I.3.2.1. Plângerea împotriva soluției de clasare.

Pornind de la aspectele generale enunțate anterior, înțelegem să definim

plângerea împotriva soluției procurorului ca pe o sesizare care poate fi formulată de către orice persoană care a suferit o vătămare a intereselor sale legitime, împotriva soluției de clasare a procurorului. Prin soluția procurorului

³ B. Micu, R. Slăvoiu, A. Zarafiu, *Procedură penală*, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 509.

înțelegem doar clasarea conținută într-o ordonanță sau dispoziția de clasare cuprinsă în rechizitoriu.

Plângerea împotriva soluției de clasare trebuie adresată procurorului ierarhic superior. Iar în cazul în care acesta o respinge, petentul trebuie să se adreseze judecătorului de cameră preliminară, de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță. Prin urmare, plângerea împotriva soluției procurorului parcurge două etape, oferă petentului posibilitatea de a urma două căi de jurisdicție.

Persoanele interesate nu au dreptul să formuleze plângere împotriva ordonanței de renunțare la urmărirea penală ori împotriva dispoziției de renunțare la urmărirea penală cuprinsă în rechizitoriu, deoarece acestea sunt supuse doar confirmării judecătorului de cameră preliminară⁴.

În schimb, poate fi atacată cu plângere împotriva actelor procurorului ordonanța prin care a fost infirmată renunțarea la urmărirea penală, sesizarea urmând a fi rezolvată de procurorul ierarhic superior celui care a verificat legalitatea și temeinicia soluției (posibilitatea exercitării plângerii rezultă din împrejurarea că infirmarea s-a dispus din oficiu, nu ca urmare a altei plângeri). Ordonanța prin care această plângere a fost rezolvată nu mai poate fi atacată⁵.

În cazul soluțiilor de clasare, plângerea se face în termen de 20 de zile de la comunicarea copiei actului prin care s-a dispus soluția.

Termenul este unul procedural de decădere⁶.

Ordonanțele prin care se soluționează plângerile împotriva soluțiilor, actelor sau măsurilor nu mai pot fi atacate cu plângere la procurorul ierarhic superior și se comunică persoanei care a făcut plângerea și celorlalte persoane interesate.

În cazul în care petentul atacă soluția de netrimitere în judecată prin plângere direct la instanță, fără să se adreseze cu plângere procurorului ierarhic superior, instanța primind plângerea împotriva soluției procurorului o va trimite organului judiciar competent, în vederea parcurgerii etapelor prevăzute la art. 339 C. proc. pen.⁷

Organul judiciar competent să soluționeze plângerea persoanei nemulțumite în ipoteza în care procurorul ierarhic superior celui care a emis soluția de clasare a admis-o, a infirmat soluția procurorului de caz și a dat o nouă soluție de clasare, pentru alte motive decât cele invocate de petent, în raport cu dispozițiile art. 339 alin. (5) C. proc. pen., este judecătorul de cameră preliminară⁸.

⁴ I. Neagu (coord.), M. Damaschin, A.V. Iugan, *Drept procesual penal. Partea specială. Mapă de seminar*, Ed. Universul Juridic. București, 2016, p. 65.

⁵ B. Micu, R. Slăvoiu, A. Zarafiu, *op. cit.*, p. 510.

⁶ Dec. nr. 15/2009 la R.I.L. încă mai este de actualitate.

⁷ Dec. nr. 17/2009 la R.I.L. încă mai este de actualitate.

⁸ Dec. nr. 9/2022 la R.I.L.

I.3.2.2. Imposibilitatea denunțatorului de a formula o plângere împotriva soluției procurorului deoarece nu are calitatea de persoană vătămată și nu s-a produs o vătămare a intereselor sale legitime⁹

Referitor la calitatea petentului care formulează o plângere împotriva soluției procurorului, articolul 336 alin. (1) C. proc. pen. conferă dreptul oricărei persoane să formuleze o astfel de plângere, doar în măsura în care a suferit o vătămare a intereselor sale legitime. Deci, nu orice persoană dispune de calitatea procesuală necesară pentru a formula o astfel de plângere. În acest sens, martorul denunțator din cauză¹⁰ și Agenția Națională de Integritate¹¹ nu au niciun interes în formularea plângerii împotriva soluției procurorului.

Vom expune o cauză în care instanța a respins ca inadmisibilă plângerea împotriva soluției procurorului formulate de un martor denunțator pe motiv că acesta nu dispune de calitatea procesuală necesară.

Într-o cauză, prin ordonanță s-a dispus clasarea cauzei având ca obiect săvârșirea infracțiunilor de „luare de mită”, faptă prevăzută și pedepsită de art. 289 alin. (1) Cod penal raportat la art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 78/2000 și „dare de mită”, faptă prevăzută de art. 290 C. pen., întrucât faptele nu există.

În cauză s-au efectuat cercetări *in rem*, cu privire la săvârșirea infracțiunilor indicate anterior, ca urmare a denunțului prin care se reclamă că, în cursul anului 2020, lucrătorul de poliție A, în mod direct a primit, pentru sine, diverse sume de bani și alte foloase de la X, pentru a nu-1 sancționa contravențional cu privire la nereguli în domeniul prelucrării materialului lemnos.

În urma efectuării de cercetări s-a concluzionat că referitor la fapta sesizată sunt aplicabile dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. și s-a dispus clasarea cauzei, întrucât din probele administrate nu a reieșit faptul că X ar fi oferit bani și produse din carne rezultate din braconaj ofițerului de poliție, pentru ca acesta să nu-și îndeplinească atribuțiile de serviciu, respectiv să protejeze activitatea presupus ilegală. Inclusiv din declarația denunțatorului reiese că acesta nu poate propune probe sau furniza indicii care să confirme aceste susțineri.

Împotriva soluției petentul a formulat plângere la procurorul ierarhic superior.

Prim-procurorul a reținut că denunțatorul nu are calitate procesuală activă pentru a putea formula o plângere împotriva soluției de clasare a cauzei, în baza dispozițiilor art. 339 C. proc. pen. Pentru acest motiv, plângerea împotriva soluției formulate de denunțator apare ca inadmisibilă.

Împotriva soluției, petentul a formulat plângere la judecătorul de cameră preliminară, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

⁹ Încheierea pen. nr. RJ 3947d85g4/28.03.2022, Trib. Suceava, sursa www.sintact.ro, preluată de pe www.rolii.ro.

¹⁰ Dec. nr. 5698/2005, ÎCCJ, secția penală, www.scj.ro.

¹¹ Dec. nr. 13/2011 la R.I.L. încă mai este de actualitate.

Judecătorul de cameră preliminară a invocat inadmisibilitatea plângerii, motivat de faptul că petentul nu are nicio calitate activă de a promova plângere împotriva soluției dispuse de procuror.

Judecătorul de cameră preliminară de la nivelul Tribunalului Suceava a reținut că plângerea este inadmisibilă, pentru următoarele considerente:

Admisibilitatea plângerii întemeiată pe dispozițiile art. 340 C. proc. pen. este dată de condiția esențială ca persoana care face plângerea să-și dovedească calitatea de persoană vătămată sau de persoană ale cărei interese legitime au fost vătămăte prin actul procesual atacat în justiție.

O persoană justifică un interes legitim atunci când legea instituie în favoarea acesteia un drept subiectiv propriu sau când îi recunoaște în mod expres îndreptățirea de a îndeplini o anumită prerogativă pentru apărarea unui drept subiectiv al altuia însă, în cauză, petentul nu se află în niciuna din cele două situații, deoarece nu are calitatea de persoană vătămată, nefiind subiectul pasiv al faptelor pretins săvârșite. În funcție de natura infracțiunilor vizate astfel cum sunt descrise în ordonanța procurorului, de subiectul pasiv specific și valorile sociale ocrotite de lege cărora le aduce atingere, se constată că petentul nu are calitatea de persoană vătămată în acest raport juridic de drept penal - decurgând din infracțiunile reclamate, calitatea sa în dosarul de urmărire penală limitându-se la un simplu „denunțator” al unor posibile fapte infracționale.

Aspectul că petentul a „denunțat” autorităților faptele, pe care le-a apreciat ca fiind o încălcare a normelor de drept penal de către persoanele în discuție, nu îi conferă automat și calitatea de „vătămat în interesele sale legitime”, de natură a-i deschide calea plângerii, conform art. 340 C. proc. pen. Or, încunoscându-și organele judiciare cu privire la săvârșirea unei presupuse infracțiuni, denunțatorul acționează în virtutea unui interes public, ca reprezentant al societății, ajutând astfel aceste organe să cerceteze fapte prevăzute de legea penală despre care ele nu au avut cunoștință pe altă cale (plângere sau sesizare din oficiu). Acest interes public este limitat însă la sesizarea organelor de urmărire penală și nu conferă denunțatorului dreptul de a supune cauza cenzurii instanței de judecată, atunci când nu s-a dispus începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată (astfel cum a reținut Înalta Curte de Casație și Justiție în recursul în interesul Legii nr.13 din 2011).

Astfel, petentul nu întrunește calitatea de persoană vătămată în cadrul raporturilor juridice de drept penal substanțial și procedural decurgând din infracțiunile de „luare de mită” și „dare de mită”, întrucât, pe de o parte, el nu acționează în acest cadru procesual nici în calitate de reprezentant legal al unei instituții juridice posibil prejudiciate și nici în calitate de persoană direct vătămată.

Potentul nu se poate substitui procurorului, ca titular al acțiunii penale cu dreptul de a solicita tragerea la răspundere penală a prezumatului autor, deoarece

dreptul de acces la o instanță conșințit prin art. 6 paragraf 1 C.E.D.O. nu include în câmpul său de aplicare și un drept de a cere condamnarea.

Orice persoană are dreptul a sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, indiferent de producerea unei vătămări sau nu, dar nu orice persoană poate recurge la procedura prevăzută de art. 340 C. proc. pen. invocând apărarea drepturilor și intereselor altor persoane sau ale unei colectivități, sarcina apărării acestora aparținând organelor de urmărire penală. Rațiunea reglementării procedurii plângerii împotriva actelor procurorului este de a da posibilitatea unor persoane care sunt vătămate prin actele procurorului să-și apere drepturile și interesele proprii, concrete, iar nu ordinea de drept generală.

Inadmisibilitatea, ca sancțiune procedurală intervine în cazul în care părțile în proces efectuează acte pe care legea nu le îngăduie sau exercită drepturi procesuale epuizate prin alte căi procesuale sau neprocesuale.

Prin urmare, în prezenta cauză este incidentă această sancțiune, respectiv inadmisibilitatea, întrucât petentul a avut calitatea de denunțator cu privire la săvârșirea infracțiunilor de: „luare de mită” și „dare de mită” și nu de persoană vătămată.

I.3.2.3. Plângerea împotriva soluției procurorului admisă deoarece organul de urmărire penală nu a urmat procedura prevăzută de art. 294 alin. (2) C. proc. pen. în sensul de a-i solicita petentei să completeze plângerea penală de o manieră clară și inteligibilă. Soluția de clasare întemeiată tocmai pe faptul formal al caracterului incomplet al sesizării apare ca fiind prematură¹²

Înțelegem să exemplificăm cu o cauză având ca obiect o plângere împotriva soluției de clasare în cadrul căreia organul de urmărire penală nu a îndeplinit obligația impusă de dispozițiile art. 294 alin. (2) C. proc. pen., în sensul că nu i-a restituit persoanei vătămate, pe cale administrativă, plângerea penală în vederea completării acesteia și nici nu a procedat la audierea acesteia în vederea completării sesizării, ci a dispus soluția de clasare în baza art. 315 alin. (1) lit. a C. proc. pen.

Prin ordonanța Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, s-a dispus clasarea cauzei, cu privire la presupusa infracțiune de abuz în serviciu prevăzută de dispozițiile art. 297 alin. (1) C. pen., apreciindu-se că în cauză nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării.

Pentru a dispune astfel, s-a constatat că la data de 21.02.2020, a fost înregistrată la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție, plângerea formulată de persoana vătămată, prin care a solicitat efectuarea de cercetări împotriva procurorului și ofițerului de

---

¹² Înch. pen. nr. RJ 98d553e32/28.12.2022, C. de Ap. Cluj, sursa www.sintact.ro, preluată de pe www.rolii.ro.

poliție, pentru săvârșirea presupusei infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzută de dispozițiile art. 297 C. pen., în contextul instrumentării dosarului penal în care petenta are calitatea de persoană vătămată.

Din cuprinsul plângerilor penale formulate și al completărilor aduse ulterior acestora, s-a reținut că petenta apreciază că magistratul procuror și ofițerul de poliție, au săvârșit „grave abuzuri cu rea credință” la momentul soluționării cauzei sale penale.

În 02.06.2022, petenta a formulat plângere împotriva ordonanței de clasare dispuse în dosarul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, apreciind că soluția de respingere a plângerii sale întemeiate pe dispozițiile art. 339 C. proc. pen. este nelegală și netemeinică. Din conținutul plângerii, se desprinde nemulțumirea petentei cu privire la soluția de clasare dispusă în cauză prin ordonanța din 13.04.2021, cu privire la cei doi intimați.

Verificând legalitatea și temeinicia ordonanțelor penale contestate, prin prisma motivelor invocate, precum și din oficiu, în limitele permise de prevederile legale, judecătorul de cameră preliminară de la Curtea de apel Cluj a reținut că plângerea este fondată, pentru următoarele considerente:

Din lecturarea tuturor plângerilor și înscrisurilor în completare depuse la dosarele de urmărire penală de către petentă, precum și din conținutul prezentei plângeri împotriva soluției procurorului, Curtea a reținut că petenta nu are cunoștințe juridice și nu este în măsură să explice de o manieră rezonabilă și inteligibilă faptele pe care le reclamă sau care o nemulțumesc.

Procurorii care au răspuns plângerilor petentei în cele două proceduri, respectiv cea prevăzută de art. 336 C. proc. pen. și cea prevăzută de art. 339 C. proc. pen. au reținut pe fondul analizei, faptul că nemulțumirea petentei poartă asupra unor chestiuni care au mai făcut obiectul cercetării în cadrul unor dosare penale, reclamând conduita intimaților cu ocazia soluționării dosarului său penal.

Curtea a constatat că plângerea împotriva soluției a fost respinsă pe un motiv de formă, în temeiul art. 315 alin. (1) lit. a C. proc. pen., reținându-se că nu se poate începe urmărirea penală, întrucât nu sunt întrunite condițiile de fond și formă esențiale ale sesizării.

Acest caz de clasare a fost supus criticii în teoria dreptului, întrucât el contrazice obligațiile organului judiciar prevăzute în art. 294 alin. (2) C. proc. pen., potrivit căruia „în situația în care plângerea sau denunțul nu îndeplinesc condițiile de formă prevăzute de lege ori descrierea faptei este incompletă sau neclară, se restituie pe cale administrativă petiționarului, cu indicarea elementelor care lipsesc”.

Această manieră de restituire a plângerii reprezintă o comunicare administrativă cu petentul iar rolul său este acela al obținerii din partea petentului a unor date lămuritoare, pentru ca plângerea să cuprindă toate elementele necesare care să o facă aptă de a fi analizată în conținutul său.

În ipoteza în care sesizarea îndeplinește condițiile de admisibilitate, dar din cuprinsul acesteia rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzută de art. 16 alin. (1) C. proc. pen., se poate dispune, în acord cu art. 294 alin. (3) C. proc. pen., o soluție de clasare. Ca atare, se admite posibilitatea dispunerii unei soluții de către procuror fără efectuarea de acte de urmărire penală, însă doar în ipoteza în care plângerea petentei este în așa măsură de clară, încât permite aprecierea pe fond a temeiniciei sau netemeiniciei sale.

Or, în condițiile date, nu s-a urmat procedura prevăzută de art. 294 alin. (2) C. proc. pen. în sensul completării plângerii de o manieră clară și inteligibilă (existând și posibilitatea audierii petentei pentru a obține elementele de completare necesare) astfel că soluția de clasare întemeiată tocmai pe faptul formal al caracterului incomplet al sesizării apare ca fiind prematură.

Nu poate fi primit raționamentul procurorului cuprins în ordonanța dispusă, în sensul că restituirea plângerii pe cale administrativă nu ar fi permisă, pentru că ar încălca principiul *non reformatio in pejus*. Argumentul că înregistrarea plângerii ca dosar penal împiedică urmarea procedurii legale stabilite cu titlu imperativ în art. 294 alin. (2) C. proc. pen. nu are niciun fundament, de vreme ce prevederea legală menționată este finalmente în beneficiul petentului, în scopul de a investi organele judiciare cu o sesizare completă, aptă a fi analizată pe fond.

Ca atare, Curtea de apel Cluj a admis plângerea împotriva soluției procurorului formulată de petentă.

I.3.2.4. Respingerea plângerii împotriva soluției procurorului deoarece a fost formulată tardiv¹³

Plângerea împotriva soluției procurorului trebuie formulată în cadrul celor 20 de zile calculate de la comunicarea actului. Termenul de 20 de zile constituie un termen procedural de decădere. Ilustrăm cu un caz din practica judiciară, în cadrul căruia plângerea împotriva soluției procurorului formulată de petent a fost respinsă de către judecătorul de cameră preliminară ca tardivă.

Prin încheierea penală a judecătorului de cameră preliminară, s-a respins ca inadmisibilă plângerea formulată de petent, împotriva soluției de clasare.

Pentru a pronunța această soluție, judecătorul de cameră preliminară a reținut că prin Ordonanța din data de 18.02.2021, s-a dispus clasarea cauzei care face obiectul dosarului penal cu privire la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută de art. 297 alin. (1) C. pen.

Împotriva soluției de clasare petentul a formulat plângere la procurorul ierarhic superior, care a respins plângerea formulată, ca tardivă.

---

¹³ Încheiere nr. RJ 86d3g2g66/25.01.2022, Trib. Brasov, sursa www.sintact.ro, preluată de pe www.rolii.ro.

Împotriva soluției de neurmărire, petentul a formulat plângere la judecătorul de cameră preliminară, care a constatat că în ceea ce privește admisibilitatea plângerii, conform prevederilor art. 339 alin. (4) C. proc. pen., în cazul soluțiilor de clasare, plângerea se face în termen de 20 de zile de la comunicarea copiei actului prin care s-a dispus soluția. În cauză comunicarea soluției de clasare a fost efectuată la data de 25.02.2021, conform dovezii de primire întocmite de către serviciul poștal, astfel că depunerea plângerii împotriva soluției la data de 02.08.2021 a fost efectuată cu mult peste termenul prevăzut de lege.

Conform prevederilor art. 268 alin. (1) C. proc. pen., când pentru exercitarea unui drept procesual legea prevede un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decăderea din exercițiul dreptului și nulitatea actului făcut peste termen. Ca urmare, soluția de clasare a rămas definitivă și nu mai este deschisă calea reanalizării pe calea plângerii împotriva soluției de neurmărire.

I.4. Plângerea adresată judecătorului de cameră preliminară împotriva ordonanței procurorului de clasare ori împotriva dispoziției de clasare cuprinse în rechizitoriu

Persoana a cărei plângere împotriva soluției de neurmărire sau de netrimitere în judecată, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

Plângerea adresată judecătorului îndreptată împotriva unor măsuri luate sau acte efectuate de procuror, altele decât cele de neurmărire ori de netrimitere în judecată este inadmisibilă¹⁴. Prin urmare, sunt supuse controlului judecătoresc numai soluțiile procesului penal, de netrimitere în judecată, nu și alte dispoziții, precum disjungerea, suspendarea urmăririi penale, restituirea dosarului la organul de cercetare penală etc.¹⁵.

Dacă plângerea nu a fost rezolvată în termenul prevăzut la art. 338 C. proc. pen., dreptul de a face plângere poate fi exercitat oricând după împlinirea termenului de 20 de zile în care trebuia soluționată plângerea, dar nu mai târziu de 20 de zile de la data comunicării modului de rezolvare. Aceste termene sunt de decădere¹⁶.

În cazul plângerii împotriva soluției procurorului nu se poate solicita repunerea în termen, deoarece sub aspectul naturii juridice, termenele prevăzute pentru introducerea plângerii împotriva ordonanțelor procurorului de netrimitere în

¹⁴ A. Zarafiu, *op. cit.*, p. 370.

¹⁵ M. Udroui (coord.), I. Kuglay, *Codul de procedură penală, Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2015, p. 889.

¹⁶ Dec. nr. 15/16.04.2009 la R.I.L. încă mai este de actualitate

judecată sau a dispoziției de netrimitere în judecată cuprinsă în rechizitoriu sunt termene de decădere¹⁷.

În cazul în care prin același rechizitoriu, cu privire la unii inculpați se dispune trimiterea în judecată, iar cu privire la alții clasarea, competența de a judeca plângerea făcută conform art. 340 C. proc. pen. aparține judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă să judece cauza în primă instanță în raport cu infracțiunile și calitatea persoanelor față de care s-a dispus clasarea, nu de instanța competentă să judece inculpații trimiși în judecată. Aceasta întrucât trimiterea în judecată, respectiv clasarea sunt două soluții cu natură și consecințe juridice diferite față de persoanele și infracțiunile arătate, care presupun stadii procesuale distincte¹⁸.

Plângerea adresată instanței trebuie să cuprindă:

a) numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului

ori, pentru persoana juridică, denumirea, sediul, indicarea reprezentantului legal ori convențional;

b) data ordonanței sau a rechizitoriului atacat;

c) numărul de dosar și denumirea parchetului;

d) indicarea motivelor plângerii;

e) semnătura petentului;

Plângerea se poate face personal sau prin mandatar. Mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii.

Plângerea în formă electronică îndeplinește condițiile de formă numai dacă este certificată prin semnătură electronică, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care nu cuprinde data ordonanței sau a rechizitoriului atacate, numărul de dosar și denumirea parchetului, plângerea se restituie pe cale administrativă, situație în care completarea plângerii poate fi efectuată nu mai târziu de 20 de zile de la data restituirii.

Nu se poate formula plângere la judecătorul de cameră preliminară pentru a se contesta ordonanța de începere a urmăririi penale, ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale, ordonanța de suspendare a urmăririi penale, dispoziția de disjungere, de reunire a cauzelor. Aceste măsuri vor putea face obiectul verificării judecătorului de cameră preliminară doar la momentul dispunerii unei soluții de trimitere sau netrimitere în judecată¹⁹.

Soluțiile de neurmărire sau de netrimitere în judecată pot fi atacate cu plângere adresată judecătorului de cameră preliminară în condițiile art. 340 C. proc. pen. doar dacă în prealabil au fost atacate la procurorul ierarhic superior²⁰.

¹⁷ Dec. nr. 15/2009 la R.I.L. încă mai este de actualitate.

¹⁸ N. Volonciu, A.S. Uzlău (coord.), V. Văduva, *op. cit.*, p. 848.

¹⁹ I. Neagu (coord.), M. Damaschin, A.V. Iugan, *op. cit.*, p. 68.

²⁰ A. Zarafiu, *op. cit.*, p. 370.

Plângerea formulată cu nerespectarea acestei condiții este de asemenea inadmisibilă.

Soluția de netrimitere în judecată este supusă plângerii, însă nu în înțelesul ei restrâns, ci cu privire la toate dispozițiile complementare care decurg din ea. Spre exemplu, sunt supuse plângerii nu doar dispoziția de clasare, ci și cele dispuse de procuror conform art. 315 alin. (2) C. proc. pen. cu privire la măsurile asigurătorii, ori cu privire la restituirea lucrurilor²¹.

I.5. Soluționarea plângerii împotriva soluției procurorului de către judecătorul de cameră preliminară

După înregistrarea plângerii la instanța competentă, aceasta se trimite în aceeași zi judecătorului de cameră preliminară. Plângerea greșit îndreptată se trimite pe cale administrativă organului judiciar competent.

Nu prezintă importanță pentru determinarea competenței judecătorului de cameră preliminară, gradul parchetului care a efectuat sau supravegheat urmărirea penală²².

Pentru stabilirea încadrării se va avea în vedere încadrarea stabilită de către procuror, și nu cea indicată de persoana vătămată²³.

Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare și dispune citarea petentului și a intimaților, precum și încunoștințarea procurorului, cu mențiunea că pot depune note scrise cu privire la admisibilitatea ori temeinicia plângerii.

Dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală, petentul și intimații pot formula cereri și ridica excepții și cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale.

Procurorul, în termen de cel mult 3 zile de la primirea comunicării judecătorului de cameră preliminară, transmite judecătorului de cameră preliminară dosarul de urmărire penală.

În situația în care plângerea a fost depusă la procuror, acesta o va înainta, împreună cu dosarul cauzei, instanței competente.

Plângerea se soluționează în camera de consiliu, cu participarea procurorului, prin încheiere motivată, pronunțată în camera de consiliu.

Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea plângerii.

În cauzele care au obiect plângeri formulate împotriva soluției procurorului, asistența juridică a petentului și a intimatului nu este obligatorie.

Judecătorul de cameră preliminară, soluționând plângerea, verifică soluția atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a

²¹ M. Udroui (coord.), I. Kuglay, *op. cit.*, p. 889.

²² I. Neagu (coord.), M. Damaschin, A.V. Iugan, *op. cit.*, p. 67.

²³ *Ibidem*.

oricăror înscrisuri noi prezentate. Prin urmare se poate afirma că singurele probe care pot fi administrate în fața judecătorului de cameră preliminară investit să judece plângerea împotriva soluției procurorului sunt înscrisurile, administrarea unei alte probe fiind inadmisibilă.

Judecătorul de cameră preliminară are posibilitatea să pronunțe următoarele soluții, în funcție de situația cauzelor în care s-a dispus sau nu punerea în mișcare a acțiunii penale:

1.5.1. În cauzele în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară poate dispune una dintre următoarele soluții:

a) respinge plângerea, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată;

Plângerea poate fi respinsă ca inadmisibilă dacă este îndreptată împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procurori în baza dispozițiilor date de acesta, altele decât soluțiile de neurmărire sau de netrimiteră în judecată ori dacă nu conține indicarea vătămării procesuale și a interesului legitim pretins încălcat²⁴.

b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat

cauza la procuror pentru a începe sau pentru a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală;

În nicio situație cauza nu se poate reține pentru judecarea ei de către instanță, lipsind mijlocul procesual, acțiunea penală, prin care se realizează obiectul judecării, mijloc aflat la dispoziția exclusivă a procurorului.

Judecătorul de cameră preliminară trebuie să arate motivele pentru care a trimis cauza procurorului, indicând totodată faptele și împrejurările ce urmează a fi constatate și prin care anume mijloace de probă²⁵.

c) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.

În cazul în care, ulterior sesizării judecătorului de cameră preliminară, procurorul ierarhic superior admite plângerea și dispune infirmarea soluției atacate, plângerea va fi respinsă ca rămasă fără obiect.

Dispozițiile art. 341 alin. (6) lit. c) C. proc. pen, cele referitoare la soluția judecătorului de cameră preliminară prin care admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea au fost declarate neconstituționale prin împiedicarea accesului la justiție în cazul soluțiilor de renunțare la urmărirea penală²⁶.

²⁴ A.L. Lorincz, *Drept procesual penal, Vol. II*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 51.

²⁵ I. Neagu (coord.), M. Damaschin, A.V. Iugan, *op. cit.*, p. 71.

²⁶ Dec. C.C. nr.733/2015.

1.5.2. În cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară:

1. respinge plângerea ca tardivă sau inadmisibilă;

2. verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează potrivit dispozițiilor din C. proc. pen. referitoare la nulități (art. 280-282 C. proc. pen.) actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și:

a) respinge plângerea ca nefondată;

b) admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală;

c) admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecătii cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, când probele legal administrate sunt suficiente, trimitând dosarul spre repartizare aleatorie;

d) admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.

Dispozițiile art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. d) C. proc. pen., respectiv cele care vizează soluția prin care judecătorul de cameră preliminară admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea, au fost declarate neconstituționale prin împiedicarea accesului la justiție în cazul soluțiilor de renunțare la urmărirea penală²⁷.

În cazul în care, ulterior sesizării judecătorului de cameră preliminară, procurorul ierarhic superior admite plângerea și dispune infirmarea soluției atacate, plângerea va fi respinsă ca rămasă fără obiect.

Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile menționate anterior este definitivă.

Judecătorul care a procedat la verificarea legalității netrimiterii în judecată prin rezolvarea plângerii formulate în temeiul art. 340 C. proc. pen. devine incompatibil să exercite și funcția de judecată.

Soluționând plângerea formulată în temeiul art. 340 C. proc. pen., judecătorul de cameră preliminară nu va putea schimba o soluție de neurmărire sau de netrimitere în judecată cu alta deoarece principiul separării funcțiilor judiciare îl împiedică pe judecător să se substituie procurorului în exercitarea funcției de urmărire penală și exclude posibilitatea asumării unei atribuții exclusive, cum este cea de dispoziție cu privire la stingerea acțiunii penale²⁸.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ A. Zarafiu, *op. cit.*, pp. 374-375.

Judecătorul este îndreptățit să ia act de retragerea plângerii împotriva soluției procurorului, emițând o hotărâre definitivă, nesupusă niciunei căi de atac²⁹.

De la regula potrivit căreia este definitivă încheierea judecătorului de cameră preliminară prin care se soluționează plângerea împotriva soluției procurorului, există o excepție. Potrivit acesteia doar în cazul încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară admite plângerea și dispune începerea judecății, în termen de 3 zile de la comunicarea încheierii procurorul, petentul și intimatul pot face, motivat, contestație cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale.

Contestația nemotivată este inadmisibilă.

Contestația se depune la judecătorul care a soluționat plângerea și se înaintază spre soluționare judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori, când instanța sesizată cu plângere este Înalta Curte de Casație și Justiție, completului competent potrivit legii, care o soluționează în camera de consiliu, cu citarea petentului și a intimaților și cu participarea procurorului, prin încheiere motivată, pronunțată în camera de consiliu. Instanța investită să judece contestația poate dispune una dintre următoarele soluții:

- a) respinge contestația ca tardivă, inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată, și menține dispoziția de începere a judecății;
- b) admite contestația, desființează încheierea și rejudecă plângerea dacă excepțiile cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale au fost greșit soluționate.

Probele care au fost excluse nu pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei.

Referitor la excepția pe care am expus-o anterior, respectiv că se poate formula contestație doar împotriva încheierii judecătorului de cameră preliminară prin care acesta admite plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecății cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, dorim să învederăm faptul că toate încheierile penale prin care se pronunță celelalte soluții, fie că sunt de admitere sau de respingere sunt definitive, potrivit art. 341 alin. (8) C. proc. pen. Iar formularea unei contestații împotriva lor, va genera respingerea ei ca inadmisibilă, deoarece s-a formulat o cale de atac neprevăzută de lege. Înțelegem să exemplificăm printr-o cauză penală din practica judiciară:

I.5.3. Respingerea ca inadmisibilă a contestației deoarece nu poate fi exercitată o cale de atac neprevăzută de lege³⁰

Prin încheierea penală a judecătorului de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Zărnești, s-a respins ca inadmisibilă plângerea formulată de petent,

²⁹ Dec. nr. 27/2008 la R.I.L. încă mai este de actualitate.

³⁰ Încheiere nr. RJ 86d3g2g66/25.01.2022, Trib. Brașov, sursa www.sintact.ro, preluată de pe www.rolii.ro.

împotriva soluției de clasare. Împotriva încheierii penale, petentul a formulat contestație.

Judecătorii de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, au respins contestația ca inadmisibilă, pentru următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 341 alin. (6) și următoarele din C. proc. pen. este definitivă încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), respectiv în cauzele având ca obiect plângeri contra ordonanței procurorului în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, iar judecătorul de cameră preliminară pronunță o soluție de respingere a acestei plângeri, deși legea nu prevede posibilitatea exercitării vreunei căi ordinare de atac.

Dând eficiență principiilor legalității căilor de atac și liberului acces la justiție, reglementate de dispozițiile art. 129 și art. 21 din Constituție, precum și exigențelor determinate prin art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, legea procesual penală a stabilit un sistem coerent al căilor de atac, admisibilitatea acestora fiind condiționată de exercitarea lor potrivit legii, în termenele și pentru motivele reglementate de normele incidente în materie.

Declarând contestație împotriva unei hotărâri definitive, petentul a investit Tribunalul cu soluționarea unei căi de atac ce nu întrunește cerințele textelor de lege menționate mai sus și, în consecință, nu este admisibilă potrivit dreptului comun.

Recunoașterea unei căi de atac în situații neprevăzute de legea procesual penală constituie o încălcare a principiului legalității căilor de atac și, din acest motiv, apare ca o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Potrivit art. 341 alin. (8) C. proc. pen., încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a, b și d și alin. (7)¹ este definitivă. De asemenea, potrivit art. 425¹ alin. (1) C. proc. pen., calea de atac a contestației se poate exercita numai când legea o prevede expres.

Prin urmare, atât timp cât prin lege nu este reglementată posibilitatea contestației împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în temeiul art. 341 alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a, b și d și alin. (7)¹ C. proc. pen., a admite că o atare cale de atac este admisibilă ar încălca principiului instituit prin art. 129 din Constituția României, potrivit căruia „împotriva hotărârilor judecătorești, părțile [...] pot exercita căile de atac, în condițiile legii”.

Admisibilitatea căilor de atac este condiționată de exercitarea acestora potrivit dispozițiilor legii procesual penale, prin care au fost reglementate hotărârile susceptibile a fi supuse examinării, căile de atac și ierarhia acestora, termenele de declarare și motivele pentru care se poate cere reformarea hotărârii atacate. Inadmisibilitatea reprezintă o sancțiune procedurală care intervine atunci când părțile implicate în proces efectuează un act pe care legea nu îl prevede sau îl exclude, precum și în situația când se încearcă exercitarea unui drept epuizat pe o altă cale procesuală ori chiar printr-un act neprocesual.

II. Concluzii

Plângerea împotriva soluției procurorului este o sesizare care poate fi formulată de către orice persoană care a suferit o vătămare a intereselor sale legitime, împotriva soluției de clasare a procurorului. Prin soluția procurorului înțelegem doar clasarea conținută într-o ordonanță sau dispoziția de clasare cuprinsă în rechizitoriu, nu și soluția de renunțare la urmărire penală.

Nu orice persoană poate dispune de calitatea procesuală necesară de a formula o astfel de sesizare, ci doar persoana vătămată sau cea care a suferit o vătămare a intereselor sale legitime. Denunțatorul este exclus deoarece nu dispune de calitatea procesuală necesară pentru a formula o astfel de sesizare.

Totodată, soluția de clasare întemeiată pe motivul că sesizarea nu întrunește condițiile de formă și de fond, nu ar trebui dispusă spontan de către procuror, ci sesizarea ar trebui transmisă, pe cale administrativă, petiționarului în vederea completării ei. În caz contrar, judecătorul de cameră preliminară, va admite plângerea petentului cu care a fost sesizat și va dispune ca organul de urmărire penală să facă întocmai.

Termenul de 20 de zile pentru formularea plângerii împotriva soluției procurorului este un termen de decădere, care atrage, după depășirea sa, respingerea ca tardivă a plângerii împotriva soluției procurorului.

Referitor la încheierea penală prin care judecătorul de cameră preliminară admite sau respinge plângerea împotriva soluției procurorului, este important a se sublinia că se poate formula contestație doar împotriva acelei încheieri penale prin care se admite plângerea, se desființează soluția atacată și se dispune începerea judecății cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală.

Per a contrario, toate încheierile penale prin care se pronunță celelalte soluții, fie că sunt de admitere sau de respingere sunt definitive. Iar formularea unei contestații împotriva lor, va genera respingerea ei ca inadmisibilă, deoarece s-a formulat o cale de atac neprevăzută de lege.